

ACADÈMIA 2.0: ANÀLISI CRÍTICA I PROPOSTES

El 2.0 pot fer incrementar la visibilitat de la recerca.

No tot el que és 2.0 és positiu *per se*. Cal una mirada crítica.

Índex

Acadèmia 2.0: anàlisi crítica i propostes	1
Academia.edu	1
ResearchGate	2
Mendeley	2
En resum	3
Propostes	3

Academia.edu

1. Restringeix l'accés al coneixement.

Requereix als visitants dels perfils que es creïn un compte o s'identifiquin si es volen descarregar els materials que l'autor hi ha carregat. És paradoxal, ja que alguns dels materials que hi pengen els autors estan carregats en accés obert en repositoris (www.tdx.cat, ddd.uab.cat...).

Academia.edu, doncs, no compleix amb la definició d'«obert» de la [Budapest Open Access Initiative](#) (2002).

2. Empresa privada afany de lucre que ha dut a terme males pràctiques, com ara intents de *monetitzar* la informació dels usuaris que deixen entreveure criteris d'ètica dubtosa (vegeu imatge).

Més informació:

Campanya [#DeleteAcademiaEdu](#) a Twitter.

<http://www.universityaffairs.ca/news/news-article/some-academics-remain-skeptical-of-academia-edu/>

<http://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2016/02/01/should-you-deleteacademiaedu/>

<http://www.plannedobsolescence.net/academia-not-edu/>

ResearchGate

1. Crea perfils no autoritzats a partir dels materials que arreblega per internet.

A la imatge de la dreta, el «meu» perfil no autoritzat.

2. Desatén les peticions dels usuaris per donar de baixa els perfils no autoritzats.

«That annoys researchers who [...] feel that the pages misrepresent them — especially when they discover that ResearchGate will not take down the pages when asked.» (Van Noorden, 2014: 127).

3. Amb l'objectiu de guanyar membres, ha enviat sense consentiment correus electrònics en nom dels seus usuaris amb invitacions als co-autors dels seus articles.

«[ResearchGate is] regularly sending out automated e-mails that profess to come from colleagues active on the site, thus luring others to join on false pretences», (Van Noorden, 2014: 127).

Més informació:

<https://en.wikipedia.org/wiki/ResearchGate#Criticisms>

Van Noorden, R. (2014). Scientists and the social network. *Nature*, 512(7513), 126. URL: <http://search.proquest.com/openview/2018da394bf525b88c4d45513c00b3b1/1?pq-origsite=gscholar&cbl=40569>.

Mendeley

Producte adquirit el 2013 pel gegant Elsevier, empresa acusada de tenir connexions amb la indústria militar,¹ poc compromesa amb la difusió del coneixement i boicotejada per acadèmics i universitats d'arreu del món mitjançant la campanya «The cost of knowledge»² per la seva política contrària a l'accés obert.³ L'operació de compra d'Elsevier (el valor total de la qual no és públic, malgrat que algunes fonts el situen entre els 50 i els 100 milions de dòlars)⁴ pot correspondre a una decisió estratègica per a eliminar un model de ciència més obert que posaria en perill el model de negoci de l'empresa.⁵ Arreu del món s'han engegat iniciatives com a resposta a aquestes polítiques. Per exemple, des del 2017 una seixantena d'universitats i de centres de recerca d'Alemanya no han renovat els contractes amb Elsevier⁶ i ofereixen alternatives no comercials de compartició de fitxers com ara [libgen.io](#) i Sci-Hub.⁷

Més informació:

¹ <http://www.idiolect.org.uk/elsevier/petition.php>

² https://en.wikipedia.org/wiki/The_Cost_of_Knowledge

³ https://en.wikipedia.org/wiki/Mendeley#Purchase_by_Elsevier

⁴ <https://techcrunch.com/2013/04/08/confirmed-elsevier-has-bought-mendeley-for-69m-100m-to-expand-open-social-education-data-efforts/>

⁵ <http://www.newyorker.com/tech/elements/when-the-rebel-alliance-sells-out>

⁶ <https://www.sub.uni-goettingen.de/en/news/details/voraussichtlich-keine-volltexte-von-zeitschriften-des-elsevier-verlags-ab-dem-112017/>

⁷ <https://en.wikipedia.org/wiki/Sci-Hub>

En resum

Segons la recerca de Van Noorden a *Nature* (v. més amunt), l'ús que els usuaris fan de les xarxes socials RG i Academia és *passiu*: principalment hi són per **poder ser contactats** («in case contacted»). En comparació, l'ús *actiu* per a la visibilització de la recerca és molt superior en xarxes generalistes. La funció *social* de les xarxes anteriors, doncs, es pot suplir recorrent a alternatives públiques, lliures o acadèmiques (v. Propostes, més avall).

En qualsevol cas, el fet que els productes esmentats siguin propietat d'empreses privades i no pas iniciatives acadèmiques implica:

1. Que poden tenir una vida curta: «[w]hat's most likely is the networks that have critical mass get acquired and those that don't will die» (Van Noorden, 2014: 129).
2. Que l'usuari no sap què pot fer l'empresa o els futurs compradors amb les dades que hi ha carregat.
3. Que l'usuari dóna suport a un model lucratiu i no pas a un model obert.
4. Que s'accepta que el producte de la recerca pot ser monetitzat per part de tercers.

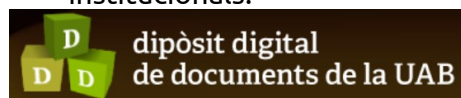
Propostes

Seguir les recomanacions de la UAB [quant a accés obert](#) (també d'altres institucions: [Science Policy Research Unit](#) (2015), [Harvard Open Access Project](#) i [University of California](#)). Alternatives als sistemes esmentats anteriorment:

- Iniciatives sense ànim de lucre que garanteixin l'accés obert.

ORCID

- Auto-arxiu als repositoris institucionals.

- Programari lliure fet per acadèmics i per a acadèmics.

zotero

HUMANITIES
COMMONS

zenodo

	Open access repositories	Academia.edu	ResearchGate
Supports export or harvesting	Yes	No	No
Long-term preservation	Yes	No	No
Business model	Nonprofit (usually)	Commercial. Sells job posting services, hopes to sell data	Commercial. Sells ads, job posting services
Sends you lots of emails (by default)	No	Yes	Yes
Wants your address book	No	Yes	Yes
Fulfills requirements of UC's OA policies	Yes	No	No

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> University of California OSC

Més propostes:

- Analitzeu de manera crítica els productes digitals (més enllà del nombre d'usuaris).
- Tanqueu els perfils dels productes que no respectin l'accés obert o no es guiïn per criteris ètics i feu-ne difusió.
- En la mesura del possible, sol·liciteu a les institucions públiques informació sobre alternatives lliures o sense ànim de lucre i adhereu-vos-hi.

Icones de [The Noun Project](#)

— Thumbs up i Thumbs down de Hea Poh Lin.
— University of Daniel Turner